

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Οινοπνευματώδη ποτά και ηρεμιστικά, κάνουν χρήση οι μαθητές στη Δωδεκάνησο

Υψηλά ποσοστά υπερβολικής χρήσης αλκοόλ σε σύγκριση με τον μέσο όρο της χώρας, αλλά και κατανάλωσης ηρεμιστικών ή υπνωτικών φαρμάκων χωρίς τη σύσταση γιατρού, καταγράφει έρευνα που πραγματοποιήθηκε από το Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής σε συνεργασία με τα τοπικά Κέντρα ΟΚΑΝΑ και την Τοπική Αυτοδιοίκηση την περίοδο 2011 στο νομό Δωδεκανήσου.

Στην έρευνα πήραν μέρος 650 μαθητές από 6 γυμνάσια και 5 λύκεια/ΕΠΑΛ εκ των οποίων 352 αγόρια και 298 κορίτσια.

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της έρευνας οι μαθητές της Δωδεκανήσου βρίσκονται κοντά στον Μέσο Όρο της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών. Το αλκοόλ βρίσκεται στην πρώτη θέση, αλλά σε χαμηλότερα επίπεδα του μέσου όρου βρίσκεται η χρήση κάνναβης και άλλων ναρκωτικών.

Είναι χαρακτηριστικό ότι η Δωδεκάνησος βρίσκεται στους 10 νομούς με τα υψηλότερα ποσοστά κατανάλωσης αλκοόλ από μαθητές και στην πέμπτη υψηλότερη θέση σε ό,τι αφορά τη χρήση ηρεμιστικών και υπνωτικών.

Στην ίδια έρευνα υπάρχουν πολλά ενδιαφέροντα στοιχεία για τη συμπεριφορά των μαθητών στη Δωδεκάνησο, αναφορικά με εισπνεύσιμες ουσίες, χρήση έκστασης, κάνναβης, κοκαΐνης, με τα αγόρια να προηγούνται έναντι των κοριτσιών. Οι ίδιοι μαθητές δηλώνουν ότι σε ηλικία 15-16 μέθυσαν τουλάχιστον 3 φορές στη ζωή τους, καθώς και ένας στους τέσσερις ηλικίας 17-18 ετών.

Η ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΤΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟ

Στο Ν. Δωδεκανήσου συμμετείχε στην έρευνα ESPAD του 2011 τυχαίο δείγμα 11 σχολικών μονάδων από όλο το νομό: 6 Γυμνάσια και 5 Λύκεια/ΕΠΑΛ. Κανένα σχολείο δεν αρνήθηκε τη συμμετοχή στην έρευνα.

650 μαθητές συμμετείχαν στην έρευνα (ποσοστό συμμετοχής 83,3%): 352 αγόρια (54,2%) και 298 κορίτσια (45,8%).

Ο ποσοτικός έλεγχος των συμπληρωμένων ερωτηματολογίων οδήγησε στον αποκλεισμό 14 ερωτηματολογίων ως άκυρων (1,9%), εξαιτίας

► Δοκίμασαν και ναρκωτικές ουσίες, αλλά σε χαμηλά ποσοστά

κυρίως του μεγάλου ποσοστού ασυμπληρωτων ερωτήσεων και ουστηματικών ασυνεπειών. Τα αποτελέσματα της έρευνας βασίστηκαν τελικά στα στοιχεία 636 ερωτηματολογίων.

Παρουσιάζονται ακολούθως τα αποτελέσματα των σταθμισμένων αναλύσεων για τη χρήση καπνού, οινοπνευματωδών και παράνομων ουσιών (ναρκωτικών) στο Ν. Δωδεκανήσου.

Νόμιμες Ουσίες Κάνναβα

Σύνολο: Ένας στους 6 μαθητές που συμμετείχαν στην έρευνα (18,7%) ανέφερε ότι κάπνισαν τον τελευταίο μήνα πριν από την έρευνα. Ένας στους 8 μαθητές (12,9%) είναι ουστηματικός καπνιστής (καπνίζει καθημερινά), ενώ βαρύς καπνιστής (καπνίζει τουλάχιστον μισό πακέτο τσιγάρα την ημέρα) είναι ο 1 στους 22 (4,5%).

Φύλο: Σημαντικά υψηλότερα ποσοστά κοριτσιών από αγοριών καπνίζουν και συγκεκριμένα, τον τελευταίο μήνα κάπνισαν το 23% των κοριτσιών και το 14,9% των αγοριών, ενώ καθημερινά καπνίζουν το 16,1% και το 10,2% αντίστοιχα. Βαριά καπνίζουν το 4,1% των αγοριών και το 5% των κοριτσιών.

Ηλικία: Έχουν καπνίσει τον τελευταίο μήνα πριν από την έρευνα το 6,4% των εφήβων ηλικίας 13-14 ετών, 1 στους 7 ηλικίας 15-16 ετών (15,7%) και σχεδόν 1 στους 3 μαθητές ηλικίας 17-18 ετών (30,6%) (στατιστικά σημαντικές διαφορές όλων των ηλικιακών ομάδων). Καθημερινά καπνίζουν το 3,9% των μαθητών 13-14 ετών, 1 στους 12 ηλικίας 15-16 ετών (9%), και 1 στους 5 εκείνων ηλικίας 17-18 ετών (22,8%) (στατιστικά σημαντικές διαφορές μόνο

μεταξύ 17-18 ετών και των άλλων ηλικιακών ομάδων). Καπνίζουν τουλάχιστον μισό πακέτο τσιγάρα την ημέρα το 1% των εφήβων ηλικίας 13-14 ετών, το 3,2% ηλικίας 15-16 ετών και το 7,9% ηλικίας 17-18 ετών (στατιστικά σημαντικές διαφορές μόνο μεταξύ 13-14 ετών και 17-18 ετών).

Οινοπνευματώδη

Σύνολο: Δύο στους 3 μαθητές του συνόλου των συμμετεχόντων (62%) ήπιαν κάποιο οινοπνευματώδες ποτό τον τελευταίο μήνα πριν από την έρευνα και περίπου ο 1 στους 7 (14,2%) τουλάχιστον 10 φορές εκείνο τον τελευταίο μήνα. Ένας στους 7 μαθητές που συμμετείχαν στην έρευνα (14,5%) αναφέρουν ότι έχουν μεθύσει τουλάχιστον 3 φορές στη ζωή τους. Οι μισοί μαθητές ηλικίας 15-19 ετών (49,4%) ήπιαν 5 ή περισσότερα ποτά στη σειρά τουλάχιστον 1 φορά το μήνα πριν από την έρευνα (υπερβολική χρήση).

Φύλο: Η πλειονότητα των αγοριών (61,7%) και των κοριτσιών (62,4%) ήπιαν κάποιο οινοπνευματώδες ποτό τον τελευταίο μήνα πριν από την έρευνα, αλλά το ίδιο διάστημα περισσότερα αγόρια (17,3%) ήπιαν τουλάχιστον 10 φορές από ό,τι κορίτσια (10,6%) (στατιστικά σημαντική διαφορά). Έχουν μεθύσει τουλάχιστον 3 φορές στη ζωή τους το 16,3% των αγοριών και το 12,4% των κοριτσιών (13%). Τουλάχιστον 1 φορά μέσα στον τελευταίο μήνα έκαναν υπερβολική κατανάλωση οινοπνευματωδών περισσότερα από τα μισά αγόρια ηλικίας 15-19 ετών (53,6%) και το 44,7% των κοριτσιών αντίστοιχων ηλικιών.

Ηλικία: Ήπιαν κάποιο οινο-

πνευματώδες ποτό τον τελευταίο μήνα πριν από την έρευνα οι 2 στους 5 εφήβους ηλικίας 13-14 ετών (41%) και η πλειονότητα των μαθητών των άλλων δύο ηλικιακών ομάδων (62,1% ηλικίας 15-16 ετών και 78,7% ηλικίας 17-18 ετών) (στατιστικά σημαντικές διαφορές όλων των ηλικιακών ομάδων).

Σε ποσοστό 5,1% οι μαθητές ηλικίας 13-14 ετών, 14,4% ηλικίας 15-16 ετών και 19,3% ηλικίας 17-18 ετών ήπιαν οινοπνευματώδη τουλάχιστον 10 φορές τον τελευταίο μήνα πριν από την έρευνα (στατιστικά σημαντικές διαφορές μόνο μεταξύ 13-14 ετών και των άλλων ηλικιακών ομάδων). Έχουν μεθύσει τουλάχιστον 3 φορές στη ζωή τους το 5% των εφήβων ηλικίας 13-14 ετών, σχεδόν 1 στους 10 εφήβους ηλικίας 15-16 ετών (10,4%) και 1 στους 4 ηλικίας 17-18 ετών (27%) (στατιστικά σημαντικές διαφορές μόνο μεταξύ των 17-18 ετών και των άλλων ηλικιακών ομάδων). Έκαναν υπερβολική κατανάλωση οινοπνευματωδών τουλάχιστον 1 φορά τον τελευταίο μήνα το 48,4% των εφήβων ηλικίας 15-16 ετών και οι μισοί ηλικίας 17-18 ετών (50%).

Παράνομες Ουσίες Οποιαδήποτε παράνομη ουσία Μαθητές 13-14 ετών: Ποσοστό 2% των εφήβων 13-14 ετών ανέφεραν ότι έχουν κάνει χρήση οποιασδήποτε παράνομης ουσίας (κάνναβης ή/και έκστασης) τουλάχιστον 1 φορά στη ζωή τους.

Μόνο αγόρια ανέφεραν αυτή τη συμπεριφορά (3,5%).

Μαθητές 15-19 ετών: Ένας στους 13 εφήβους ηλικίας 15-16 ετών (8%) και 1 στους 7 ηλικίας 17-18 ετών (14,4%) έχουν κάνει χρήση οποιασδήποτε παράνομης ουσίας (κάν-

ναβης, ηρώνης, κοκαΐνης, αμφεταμίνες, κρακ, έκσταση, LSD, μαγικά μανιτάρια, GHB) τουλάχιστον 1 φορά στη ζωή τους. Τα αγόρια (15,4%) σε διπλάσιο ποσοστό από τα κορίτσια (7,4%) αναφέρουν χρήση οποιασδήποτε παράνομης ουσίας (στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ τους).

Κάνναβη

Σύνολο: Έχουν κάνει χρήση κάνναβης τουλάχιστον 1 φορά στη ζωή τους το 6,2% του συνόλου των μαθητών που συμμετείχαν στην έρευνα, και τουλάχιστον 3 φορές έχουν κάνει στη ζωή τους το 4,5%.

Ηλικία: Χρήση κάνναβης παρατηρείται κυρίως μεταξύ των μαθητών ηλικίας άνω των 16 ετών, ενώ μεταξύ εκείνων που είναι 13-16 ετών το ποσοστό δεν ξεπερνούν το 4%.

Αναλυτικότερα, τουλάχιστον 1 φορά στη ζωή τους έχουν κάνει χρήση κάνναβης το 2% των εφήβων ηλικίας 13-14 ετών, το 4% ηλικίας 15-16 ετών και το 11,1% ηλικίας 17-18 ετών. Τουλάχιστον 3 φορές στη ζωή τους έχουν κάνει χρήση κάνναβης το 2% εφήβων ηλικίας 13-14 ετών, 1,8% ηλικίας 15-16 ετών και το 9% εκείνων ηλικίας 17-18 ετών (στατιστικά σημαντικές διαφορές μόνο μεταξύ 17-18 ετών και των άλλων ηλικιακών ομάδων και στις δύο προαναφερθείσες συμπεριφορές).

Πρόσφατη χρήση (μαθητές 15-19 ετών): Τουλάχιστον 1 φορά τον τελευταίο χρόνο πριν από την έρευνα έκαναν χρήση κάνναβης το 2,8% των εφήβων ηλικίας 15-16 ετών και το 10,2% ηλικίας 17-18 ετών (στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ αυτών των ηλικιακών ομάδων). Τον τελευταίο μήνα πριν από την έρευνα έκαναν χρήση κάνναβης τουλάχιστον 1 φορά το 3,3% των μαθητών 15-16 ετών και το 5,3% εκείνων 17-18 ετών. Δε διαφέρουν σημαντικά τα δύο φύλα στην πρόσφατη χρήση κάνναβης (≥1 φορά τον τελευταίο χρόνο: 7,7% των αγοριών και 5,7% των κοριτσιών, ≥1 φορά τον τελευταίο μήνα: 5% και 4,2% αντίστοιχα).

Έκσταση

Σε ποσοστό 2,1% οι μαθητές που συμμετείχαν στην έρευνα αναφέρουν ότι έχουν κάνει χρήση της ουσίας έκσταση τουλάχιστον 1 φορά στη ζωή τους, με σημαντικά

υψηλότερο το ποσοστό των αγοριών (3,2% των αγοριών έναντι 0,8% των κοριτσιών).

Άλλες ουσίες Εισπνεύσιμες ουσίες

Ένας στους 9 μαθητές του συνόλου των συμμετεχόντων (11,7%) έχει κάνει χρήση εισπνεόμενων ουσιών (π.χ. κόλλα, βενζίνη) τουλάχιστον 1 φορά στη ζωή τους.

Ηρεμιστικά/Υπνωτικά

Ποσοστό 9% του συνόλου των μαθητών έχουν κάνει χρήση ηρεμιστικών ή υπνωτικών χωρίς τη σύσταση γιατρού τουλάχιστον 1 φορά στη ζωή τους (το 4,9% ηλικίας 13-14 ετών, το 11,6% ηλικίας 15-16 ετών και το 9,4% ηλικίας 17-18 ετών). Παρόμοιο ποσοστό αγοριών (8,7%) και κοριτσιών (9,4%) έχουν κάνει χρήση ηρεμιστικών ή υπνωτικών χωρίς τη σύσταση γιατρού.

Σύγκριση του Ν. Δωδεκανήσου με το Ν. Κυκλάδων και με το εθνικό δείγμα

Σε επίπεδο περιφέρειας νοτίου Αιγαίου, τα ποσοστά των μαθητών του Ν. Δωδεκανήσου αναφορικά με τη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών δε διαφέρουν σημαντικά από τα αντίστοιχα των μαθητών του Ν. Κυκλάδων.

Συγκριτικά με το εθνικό δείγμα, ο Ν. Δωδεκανήσου βρίσκεται κοντά στο μέσο όρο στην πλειονότητα των συμπεριφορών που σχετίζονται με χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών. Εντούτοις, υψηλότερο είναι το ποσοστό των μαθητών στο Ν. Δωδεκανήσου που έκαναν υπερβολική χρήση αλκοόλ σε σύγκριση με το αντίστοιχο ποσοστό της χώρας, ενώ αντίθετα χαμηλότερα είναι στο νομό αυτό τα ποσοστά που έχουν κάνει χρήση κάνναβης τουλάχιστον 1 φορά τον τελευταίο χρόνο όπως και χρήση οποιασδήποτε παράνομης ουσίας.

Ο Ν. Δωδεκανήσου κατατάσσεται στους 10 νομούς με τα υψηλότερα ποσοστά αναφορικά με τη συχνή κατανάλωση οινοπνευματωδών (≥10 φορές τον τελευταίο μήνα) και την υπερβολική κατανάλωση οινοπνευματωδών στους μαθητές 15-19 ετών. Επίσης, στην 5η υψηλότερη θέση βρίσκεται ο νομός αυτός στη χρήση ηρεμιστικών ή υπνωτικών χωρίς τη σύσταση γιατρού.

Πηγή: Rodosalarm